

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-122>

УДК 657:336

ЕВОЛЮЦІЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ВІД ГЛОБАЛЬНИХ ПРАКТИК ДО НАЦІОНАЛЬНИХ РІШЕНЬ

THE EVOLUTION OF TAX POLICY IN THE FIELD OF INFORMATION TECHNOLOGY: FROM GLOBAL PRACTICES TO NATIONAL DECISIONS

Луговець Богдан Валерійович

аспірант,

Київський національний економічний університет

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5675-6189>**Bohdan Luhovets**

Kyiv National Economic University

У статті досліджено особливості міжнародних підходів до оподаткування ІТ-підприємств та можливості їх адаптації в Україні. Проаналізовано досвід 32 країн різних типів економік, включаючи ЄС, Азію та офшорні юрисдикції. Виокремлено основні стимули: зниження ставок корпоративного податку, пільги для R&D, спеціальні режими «Patent box», підтримку стартапів та унікальні моделі, як-от естонська система оподаткування нерозподіленого прибутку. Показано динаміку розвитку українського ІТ-сектору, його роль в експорті та значення в умовах глобалізації й воєнних викликів. Особливу увагу приділено національному режиму «Дія Сіті», що поєднує переваги естонської моделі та створює сприятливі умови для реінвестування, інновацій і утримання бізнесу в юрисдикції України. Визначено ризики короткострокових втрат бюджету й переваги довгострокового зростання конкурентоспроможності.

Ключові слова: ІТ-індустрія, корпоративний податок, податок на прибуток, R&D, Patent box, Дія Сіті, оподаткування.

The article examines the peculiarities of international approaches to the taxation of IT enterprises and the prospects for their implementation in Ukraine. In the context of globalization, IT companies actively choose jurisdictions with favorable tax systems in order to minimize costs and maximize profitability. The study analyzes the experience of 32 countries representing different economic models, including European states, offshore zones, planned economies, countries affected by military conflicts, as well as global leaders in IT services. The main incentives identified include low corporate tax rates, research and development tax deductions and credits, preferential regimes for intellectual property income such as the "Patent box," and specific benefits for start-ups. Special attention is devoted to Estonia's unique model of taxing distributed rather than reinvested profits, which has proven to be an effective mechanism for stimulating reinvestment and innovation. The article highlights the growing importance of the Ukrainian IT sector for the national economy, demonstrating its increasing share in Gross Domestic Products and exports even during the challenges of the COVID-19 pandemic and the full-scale war. A detailed assessment is provided of the special tax and legal regime "Diia City," introduced to enhance the competitiveness of Ukraine's IT industry. This regime offers flexible taxation models, reduced personal income tax, and favorable social security contributions, which resemble elements of the Estonian system. It is argued that while such measures may result in temporary fiscal risks for the state budget, they create long-term opportunities for sustainable development of the IT industry, encourage innovation, and strengthen Ukraine's position in the global digital economy. The implementation of selected international practices, especially in the field of research and development incentives and intellectual property taxation, is proposed as a strategic tool for attracting investment, retaining IT companies within the national jurisdiction, and accelerating the digital transformation of the state.

Keywords: IT industry, corporate tax, income tax, R&D, patent box, Diia City, taxation.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації ІТ-сектор виступає одним із найбільш динамічних і мобільних сегментів економіки, що формує суттєву частку експорту та створює високий інноваційний потенціал держави. Водночас особливість ІТ-бізнесу полягає у його високій гнучкості щодо вибору юрисдикції, що дозволяє компаніям швидко переміщати ресурси у країни з більш сприятливим податковим середовищем. Для України, де ІТ-індустрія посідає провідні позиції у структурі ВВП та експорту навіть в умовах воєнних викликів, актуальним стає питання розробки ефективної податкової політики. Відсутність належних стимулів може призвести до втрати конкурентоспроможності, зменшення обсягів інвестицій та релокації бізнесу за кордон. Натомість впровадження збалансованих податкових пільг і спеціальних режимів здатне забезпечити утримання ІТ-компаній у національній юрисдикції, стимулювати інновації та сприяти довгостроковому зростанню цифрової економіки України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню особливостей оподаткування підприємств ІТ-сфери присвячена значна кількість вітчизняних наукових праць. Так, О. Грін, М. Петик та С. Фецяк розглядали сучасні тенденції системи оподаткування ІТ-галузі в Україні [1]. Особливості та тенденції оподаткування ІТ-сектору досліджувались Н. Мамонтовою та М. Татарин [2]. Економічну підтримку розвитку ІТ-сфери аналізували Л. Продановою та О. Томчук [3]. Вітчизняний та міжнародний досвід оподаткування резидентів Дія.Сіті вивчали Г. Назарова та Л. Кононенко [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблематика оподаткування ІТ-сектору вже розглядалася в наукових дослідженнях, зокрема у контексті впливу податкових пільг на розвиток інновацій та залучення інвестицій. Проте комплексний аналіз міжнародних податкових практик з акцентом на можливість їх адаптації в українських реаліях залишається недостатньо висвітленим. Особливо це стосується порівняння ефективності різних інструментів стимулювання – таких як R&D пільги, «Patent box», податкові кредити та спеціальні режими для стартапів – з огляду на їх довгостроковий вплив на бюджет і конкурентоспроможність галузі. Недостатньо дослідженим є також питання збалансування інтересів держави та ІТ-бізнесу в умовах високої мобільності капі-

талу, а також оцінка ризиків «витоку» компаній до іноземних юрисдикцій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження міжнародних підходів до оподаткування ІТ-підприємств, аналіз податкових стимулів, що застосовуються у різних країнах світу, та оцінка їх релевантності для розвитку національного ІТ-сектору в умовах сучасних економічних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. В період глобалізаційних процесів в світі будь-яка держава зацікавлена у перейманні досвіду інших країн, при умові, що такий досвід сприятиме розвитку країни або її окремої сфери. Українська сфера інформаційних технологій також активно вивчає досвід як країн-сусідів, так і найкращі світові практики в ІТ сфері.

Як і будь-які підприємства, ІТ компанії мають за мету максимізацію прибутку, що в свою чергу потребує мінімізації витрат. Одним з легальних шляхів досягнення цієї мети є правильне планування податкового навантаження. Для ІТ підприємств характерно обирати країни, в яких податкові системи найбільш вигідні для їх бізнес-моделі, тобто які забезпечують мінімальне податкове навантаження. Крім вибору країн, досить часто відбувається і зміна організаційної структури на ту, що має більш преференційований податковий статус у тій чи іншій країні.

Такі зміни, за умови їх частоти, не вигідні ані підприємству, ані державі, бо перше витрачає значну кількість часу на прорахунок, впровадження і підтримку відповідної моделі зниження податкового навантаження, а друга недоотримує податкові надходження до державного бюджету. На додачу, в процесі пошуку компромісу між потребами ІТ-компаній та прагненням держави до збільшення податкових надходжень необхідно враховувати високу мобільність ресурсів ІТ-компаній. Відсутність виробничих потужностей, прив'язки до певного регіону або окремих природних ресурсів дозволяють ІТ-бізнесу оперативно провести зміну юрисдикції на ту, яка запропонує йому більш вигідні умови для ведення бізнесу. Саме тому доречно розглянути податкові стимули, тобто пільги, що застосовують інші країни світу.

Вкрай важливо враховувати, що частка сектору інформаційних технологій в економіці показує позитивну динаміку та загальну значущість. За даними Digital State та Національного банку України 3,4% ВВП України було

забезпечно саме експортом послуг сфери інформаційних технологій. У грошовому еквіваленті величина експорту ІТ-послуг становила 6,4 млрд дол США, що у порівнянні з 2023 роком, на жаль, на 0,3 млрд дол США менше. Аналізуючи топ-5 індустрій, які мають найбільшу частку експорту у структурі ВВП, можна визначити, що з 2019 по 2024 рік величина експорту ІТ послуг у структурі ВВП зросла з 2,7% до 3,4%, а також загальний експорт ІТ-послуг по індустріям зріс з 6,6% до 11,5%, відповідно ІТ послуги піднялись з 5 на 2 місце серед найбільших експортерів, поступаючи лише аграрній продукції. Зауважу, що з 5 основних індустрій з найбільшою часткою експорту у ВВП тільки експорт ІТ-послуг показав зростання як у роки Covid-19, так і з моменту повномасштабного вторгнення РФ в Україну. [5]

За даними Асоціації ІТ Ukraine експорт комп'ютерних послуг у першій половині 2025 року продемонстрував невелике зростання – 0,1% у порівнянні з першим півріччям 2024 року. Водночас, частка телекомунікаційних, комп'ютерних та інформаційних послуг у структурі експорту зросла з 38,5% до 43%. [6]

На світовому рівні сектор інформаційних технологій також займає провідне місце. За даними The Motley Fool, 8 з 10 найбільших за ринковою капіталізацією компаній – це міжнародні технологічні гіганти, такі як NVIDIA (4,25 трлн дол США), Microsoft (3,77 трлн дол США), Apple (3,45 трлн дол США), Alphabet (2,85 трлн дол США), Amazon (2,44 трлн дол США) та інші. Загальна капіталізація лише перших п'яти технологічних компаній перевищує 16,5 трлн дол США [7].

Значення інформаційних технологій в період розвитку штучного інтелекту важко недооцінити. Програмні рішення, інфраструктура обробки даних, інновації та автоматизація дають ресурси для прориву у різних сферах життя, зокрема у фінансах, освіті, обороні, медицині тощо. В той же час, швидка динаміка розвитку технологій, які використовують розробники, вимагає регулярних інвестицій у дослідження, обладнання, кібербезпеку тощо. Саме тому ІТ-сектор, що є рушійною силою цифрової економіки, повинен мати свою пільговість у податковій політиці. Таке стимулювання дозволить не лише утримати компанії в національній юрисдикції, а й створити умови для нарощування інноваційного потенціалу держави.

По всьому світу держави зацікавлені у своєму технологічному розвитку та зростанні

власної економіки. Аналіз податкових систем країн з різних континентів дозволив зробити вибірку з 32 країн, досвід яких в тій чи іншій мірі міг би бути корисним для України. Зокрема, було проаналізовано досвід окремих країн Європи, країн-офшорів (Барбадос), країн з плановою економікою (Китай), країн, в яких відбуваються воєнні дії (Ізраїль), країн-сусідів (Грузія, Туреччина), світових лідерів ІТ-послуг (Сінгапур, Індія) та країн з особливими підходами до оподаткування (Таїланд, Гонконг). Вибірка формувалась на основі п'яти факторів: ставка корпоративного податку (податку на прибуток), податкові пільги на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (далі – R&D) та податкові пільги, пов'язані із об'єктами інтелектуальної власності (далі – ІВ).

Для збільшення своєї привабливості серед підприємств-представників ІТ-сектору країни пропонують різноманітні стимули – від невисокого рівня загальної ставки корпоративного податку (податку на прибуток підприємств) та податкових пільг для таких підприємств до створення особливих режимів оподаткування, доступних виключно для суб'єктів ІТ-індустрії. Зазначу, що далеко не всі країни готові встановлювати ставку корпоративного податку на невисокому рівні. В контексті величини ставки корпоративного податку країни можна поділити таким чином:

- Корпоративний податок відсутній – Естонія;
- Низька ставка корпоративного податку (до 13%) – Ірландія, Кіпр, Молдова, Барбадос;
- Середня ставка корпоративного податку (14-19%) – Гонконг, Грузія, Сінгапур, Литва, Польща, Румунія, Сербія, Хорватія;
- Висока ставка корпоративного податку (більше 20%) – Ізраїль, Індія, Китай, Таїланд, Бельгія, Велика Британія, Іспанія, Італія, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Португалія, Словаччина, Туреччина, Фінляндія, Франція, Чехія та Швейцарія (рисунок 1).

Особливої уваги потребує Естонія, країна, ставка корпоративного податку в якій перебуває на високому рівні. Небажання втрачати податкові надходження з корпоративного податку у поєднанні з прагненням до збільшення привабливості для ІТ-компаній призвели до утворення унікальної моделі оподаткування в Естонії.

Не зважаючи на свій невеликий розмір, країна досить ретельно підійшла до формування своєї податкової системи, зокрема в контексті сфери інформаційних технологій та стала

Рис. 1. Діаграма розподілу аналізованих країн відповідно до рівня ставки корпоративного податку

Джерело: побудовано на основі [8]

одним з лідерів в контексті привабливості для ІТ сектору. Естонія – перша країна у світі, що запровадила е-резидентство. Е-резидентом є іноземець, якому на підставі ідентичності держави цивільної приналежності Естонія надала можливість створення електронно-цифрової ідентичності та видала електронно-цифрове посвідчення особи – дігі-ID е-резидента.

Основні податкові особливості, релевантні для ІТ компаній в Естонії, наведені в таблиці 1

Найбільш унікальною в контексті оподаткування є ініціатива Естонії щодо корпоративного податку, яка направлена на стимулювання компаній до реінвестицій. Так, корпоративний податок за умов реінвестування прибутку

компанії справляється за ставкою 0%. Водночас, якщо підприємство планує виплачувати дивіденди, то податок на виведений капітал (репатріацію) становить 20%. Така система підвищила прозорість ведення бізнесу в країні, адже платники податку не змушені шукати шляхи зменшення податкового навантаження з корпоративного податку.

Перевагами для компаній в такому випадку є стимули для реінвестування, масштабування бізнесу та пришвидшення R&D діяльності, а також спрощення адміністрування податку на прибуток для таких підприємств.

Країни, які не готові до запровадження специфічних податкових моделей звертаються

Таблиця 1

Податкові особливості для ІТ сектору, Естонія

Ставки податків	Пільги
– Податок на прибуток – 0%.	– Керівник підприємства має право не нараховувати собі заробітню плату
– Податок на репатріацію – 20%	
– ПДВ – 0% для експорту послуг	
– ПДФО – 20%	
– Пенсійний внесок – 2%	– Якщо працівники працюють за межами Естонії, то компанія може не сплачувати
– Соціальний податок – 33%	

Джерело: побудовано на основі [9]

до R&D пільг та преференцій. Поняття «R&D» характеризується як намагання дослідників знайти абсолютно новий спосіб або підхід до вирішення конкретної проблеми (задачі), тобто зробити щось унікальне. Під R&D процесом ІТ компанії розуміють пошук нових технологій та інноваційних рішень, які можуть бути комерційно вигідними.

Серед 32 проаналізованих країн лише 21 пропонує R&D пільги (рисунк 2)

Найбільш поширеними R&D стимулами є податкові вирахування та кредит на певні витрати та опція «повернення інвестицій».

У багатьох країнах, зокрема, Китай, Туреччина, частина країн ЄС тощо існують податкові вирахування. Платник податку, що займається R&D діяльністю та несе пов'язані витрати має право додат до своїх витрат додаткову суму, збільшивши їх і, відповідно, зменшивши фінансовий результат до оподаткування. Величина податкового вирахування варіюється і може досягати до 200 (Польща, Китай) і більше відсотків. Витрати визначаються податковим законодавством кожної з країн, але найбільш поширеними «пільговими витратами» є витрати на оплату праці робітників, зайнятих у R&D діяльності, пов'язані витрати на матеріали та обладнання (його амортизацію), витрати на контрактні R&D послуги, накладні витрати тощо.

Податковий кредит в свою чергу дозволяє вираховувати понесені R&D витрати безпосередньо із суми корпоративного податку, а не з його бази. Ставки податкового кредиту відрізняються в залежності від країни, але в середньому знаходяться в межах 20-35% (наприклад, у Франції, США та Канаді)

Опція «повернення інвестицій» або повернення кредиту – це різновид податкового кредиту, який зводиться до того, що держава повертає частину R&D витрат у формі грошових коштів на рахунок підприємства, якщо таке підприємство не має корпоративного податку до сплати. Така опція найбільш притаманна стартапам і представлена в таких країнах, як Велика Британія, Канада та Австралія. Альтернативою до даної опції є «передача права на кредит», відповідно до якої стартап, за певних умов, може продати кредит інвестору, фонду. Альтернатива доступна у деяких штатах США, у Португалії та, частково, у Франції.

Таким чином, ІТ компанія отримує таку перевагу, як стимулювання інновацій та розробки продуктів. Водночас, держава ризикує стикнутись з шахрайствами і зловживаннями, а також зі складністю виплат податкових кредитів у грошовій формі. Перший ризик мінімізується шляхом активного контролю за діяльністю підприємств та їх оцінкою, а дру-

Рис. 2. Діаграма розподілу аналізованих країн відповідно до наявності R&D пільг

Джерело: побудовано на основі [10]

гий – шляхом правильного бюджетного планування.

Отже, фінскальний ефект варто розглядати через призму прямих витрат бюджету у зв'язку зі зменшенням податкових надходжень та поверненням податкових кредитів у формі грошових коштів і одночасного високоімовірного позитивного довгострокового ефекту від розвитку інновацій та зростання податкових надходжень від кількості ІТ-підприємств в країні.

Преференції та пільги для стартапів – третій ефективний вид стимулу для ІТ сектору. Зазвичай, сутність цієї переваги зводиться до надання тимчасових (2-3 роки) пільг для нових підприємств у вигляді, наприклад, часткового або повного звільнення від корпоративного податку у перші роки діяльності або збільшення відсотку податкового вирахування (кредиту). До країн, які пропонують дані пільги, відносять високотехнологічний Сінгапур та одного з найбільших виконавців аутсорсингових ІТ-послуг Індію.

Основною перевагою ініціативи є підтримка новостворених підприємств та надання їм можливості стабільного функціонування на найважчому етапі розвитку підприємства. Для держави єдиним ризиком є імовірність утворення фіктивних стартапів, однак він мінімізується шляхом визначення чітких критеріїв

для учасників пільг та регулярними перевірками дотримання законодавства.

Одним з основних результатів діяльності ІТ-підприємств є створення нематеріальних активів. Їх подальше використання можливе як у вигляді їх продажу, так і у вигляді надання права на їх використання (ліцензія, роялті за патент). З метою залучення підприємств на власний ринок значна кількість країн запроваджують пільговий режим оподаткування доходів від патентів (ліцензій, роялті), який називають режимом «Patent box».

З проаналізованих 32 країн лише половина пропонує преференції, пов'язані з об'єктами ІВ (рисунок 3).

Даний вид пільг є одним з найбільш популярних, особливо в Європі. Тривалий час великі міжнародні корпорації користувались такими пільгами в більш вигідній юрисдикції, а основну діяльність вели за її межами. Таким чином відбувалось штучне зниження податкових надходжень до бюджету таких країн. З метою протидії такому розмиванню податкової бази Організація економічного співробітництва та розвитку рекомендувала «modified nexus», яким передбачено, що пільга має бути тільки для тієї частини патентів, яка безпосередньо пов'язана з R&D витратами в юрисдикції.

Основні переваги даної пільги – це залучення на ринок іноземних ІТ-компаній та сти-

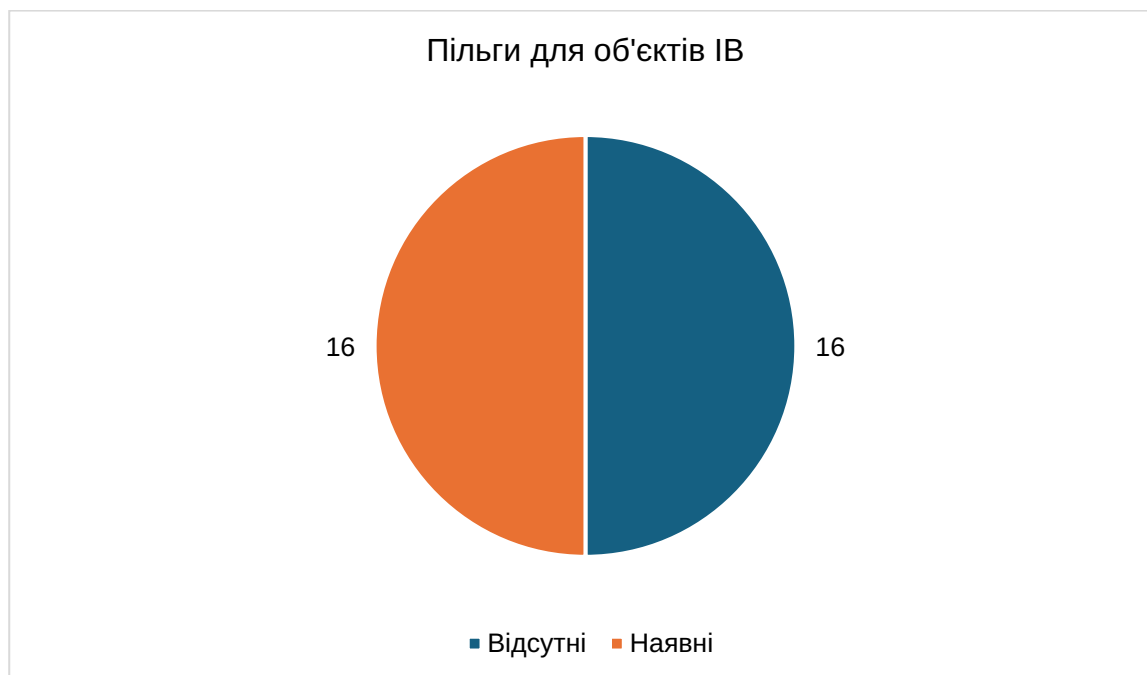

Рис. 3. Діаграма розподілу аналізованих країн відповідно до наявності пільг для об'єктів ІВ

Джерело: побудовано автором на основі [11]

мулювання локальної розробки об'єктів інтелектуальної власності.

В Україні є спеціальний податково-правовий режим «Дія Сіті». Він покликаний стимулювати розвиток ІТ-сфери та пропонує компанії вигідні умови оподаткування, гнучні форми співпраці з фахівцями та захист інтелектуальної власності.

Для того, щоб стати резидентом такого режиму необхідно відповідати ряду вимог. По-перше, резидентом може бути тільки юридична особа, зареєстрована в Україні. Таким чином, даний режим обмежений для фізичних осіб-підприємців. По-друге, така юридична особа має займатися кваліфікованою діяльністю, перелік яких визначений Кабінетом міністрів України, наприклад, програмування, кібербезпека, консультування з питань інформатизації тощо. По-третє, частка доходу від кваліфікованої діяльності має бути не менше 90% від загального доходу. По-четверте, мінімальна середня оплата праці найманих співробітників або гіг-спеціалістів має бути не менше 1200 євро у гривневому еквіваленті. По-шосте, кількість найманих робітників та гіг-спеціалістів має бути не менше 9 осіб. По-сьоме, юридична особа не має мати податкових боргів, бути підсанкційною або перебувати під впливом країн, що визнані Україною як агресори.

Для резидентів «Дія Сіті» було створено спеціальний режим оподаткування (таблиця 2).

Аналіз оподаткування «Дія Сіті» демонструє значну схожість з естонською моделлю. Так, підприємства-резиденти «Дія Сіті» можуть обрати одну з двох систем оподаткування –

загальну систему оподаткування податком на прибуток у розмірі 18% або ж спеціальну систему оподаткування, що представлена податком на виведений капітал у розмірі 9%. За аналогією з Естонією українські ІТ-компанії, що є резидентами «Дія Сіті» мають можливість реінвестувати отриманий прибуток без втрат. Крім того, податок на доходи фізичних осіб для компанії-резидентів «Дія Сіті» на 13% менше, ніж для всіх інших підприємств.

Ще однією перевагою є те, що єдиний соціальний внесок становить 22% від мінімальної зарплати, а не від реальної, що теж є дуже вигідним для ІТ-компаній.

Запровадження даної моделі в Україні мало й свої ризики для державного бюджету. По-перше, був ризик утворення «відкладеної» фіскальної виручки, через яку державний бюджет України міг втрачати податкові надходження у короткостроковому періоді. По-друге, існує ризик перенесення прибутку ІТ-підприємства до іншої юрисдикції. Механізмом контролю та запобігання в такій ситуації є удосконалення контролю за трансфертним ціноутворенням.

Не дивлячись на згадані недоліки у формі тимчасового зниження рівня податкових надходжень від податку на прибуток, у середньостроковій перспективі така модель однозначно приваблива для ІТ-компаній в Україні, що підтверджується постійним зростанням кількості резидентів «Дія Сіті».

Висновки. ІТ-сектор є одним із ключових драйверів економічного розвитку, і його мобільність робить податкову політику вирішальним фактором у виборі юрисдикції.

Таблиця 2

Особливості оподаткування режиму «Дія Сіті»

Ставки податків	Особливості
– Податок на прибуток – 0% (при спеціальній системі) або 18% (загальна система).	– Не оподатковуються внески на добровільне медичне страхування/недержавне пенсійне забезпечення (до 30% від зарплати/винагороди)
– Податок на репатріацію – 9% (спеціальна система) або 0% (загальна система)	
– Податок на доходи фізичних осіб – 5% від доходу	
– Військовий збір – 5% від доходу	
– Єдиний соціальний внесок – 22% від мінімальної зарплати	– Перевищення ліміту витрат на послуги від фізичних осіб-підприємців (більше 20%) оподатковується за ставками 9% або 18%.
– Соціальний податок – 33%	

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Досвід різних країн показує ефективність податкових стимулів – від пільг на R&D до спеціальних режимів для ІТ-компаній. Український режим «Дія City» є прикладом адаптації світових практик, що дозволяє утримувати

бізнес у країні, залучати інвестиції та стимулювати інновації. Таким чином, поєднання міжнародного досвіду з національною специфікою є ключем до сталого розвитку ІТ-галузі та економіки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Грін О., Петик М., Фецяк С. Сучасні тенденції системи оподаткування ІТ-галузі в Україні. *Український економічний часопис*. 2023. № (2), 17–21. URL: <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/256/243> (дата звернення: 27.08.2025)
2. Мамонтова Н., Татарин М. Оподаткування ІТ-сектору в Україні: особливості та сучасні тенденції. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. Острогор : Видавництво НаУОА, березень 2024. № 32(60). С. 95–101. URL: <https://www.journals.oa.edu.ua/Economy/article/view/4009/3655>
3. Проданова Л., Томчук О., Економічна політика підтримки розвитку ІТ-сфери. *Економіка і організація управління*. 2023. № 1(49). С.45–60. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/5206>
4. Назарова Г., Кононенко Л., Оподаткування резидентів ДІА СІТІ: вітчизняний та міжнародний досвід. *Наукові перспективи*. 2023. № 8(38). С. 378–396. URL: <https://dspace.ksaeu.kherson.ua/handle/123456789/8475>
5. Ukraine's IT Powerhouse 2024: From Resilience to Global Reach. URL: <https://digitalstate.gov.ua/uk/news/it-outsourcing/ukraines-it-powerhouse-2024-from-resilience-to-global-reach>
6. Асоціація IT Ukraine. Український експорт ІТ-послуг: мінімальне зростання надходжень, однак суттєве зростання частки в загальній структурі. URL: <https://itukraine.org.ua/ukrayinskij-eksport-it-poslug-minimalne-zrostantnya-nadhodzhen-odnak-suttyeve-zrostantnya-chastki-v-zagalnij-struktur/>
7. The Largest Companies by Market Cap in August 2025. URL: <https://www.fool.com/research/largest-companies-by-market-cap/>
8. Deloitte tax guides and highlights. URL: <https://dits.deloitte.com/TaxGuides>
9. Taxes in Estonia. URL: <https://www.e-resident.gov.ee/taxes-in-estonia/>
10. PWC Worldwide Tax Summaries Online. URL: <https://taxsummaries.pwc.com/>
11. EY Worldwide Corporate Tax Guide. URL: https://www.ey.com/en_gl/technical/tax-guides/worldwide-corporate-tax-guide
12. Офіційний сайт «Дія.City». URL: <https://city.diia.gov.ua/>

REFERENCES:

1. Hrin O., Petyk M., Fetsiak S. (2023) Suchasni tendentsii systemy opodatkuvanni IT-haluzi v Ukraini [Current trends in the IT industry taxation system in Ukraine]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, vol. № (2), pp. 17–21. Available at: <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/256/243> (accessed August 27, 2025)
2. Mamontova N., Tatoryn M. (2024) Opodatkuvannia IT-sektoru v Ukraini: osoblyvosti ta suchasni tendentsii [Taxation of the IT sector in Ukraine: features and current trends]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademii». Serii «Ekononika»: naukovyi zhurnal*. Ostroh : Vydavnytstvo NaUOA – Scientific Notes of the National University "Ostroh Academy". Series "Economics": scientific journal. Ostroh: Publishing House of the National University of Ostroh Academy, vol. № 32(60), pp. 95–101. Available at: <https://www.journals.oa.edu.ua/Economy/article/view/4009/3655> (accessed August 27, 2025)
3. Prodanova L., Tomchuk O. (2023) Ekonomichna polityka pidtrymky rozvytku IT-sfery [Economic policy to support the development of the IT sector]. *Ekononika i orhanizatsiia upravlinnia – Economics and management organization*, vol № 1(49), pp. 45-60. Available at: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/5206> (accessed August 27, 2025)
4. Nazarova H., Kononenko L. (2023) Opodatkuvannia rezydentiv Diia SITi: vitchyzniani ta mizhnarodnyi dosvid [Taxation of residents of the Diia City: domestic and international experience]. *Naukovi perspektyvy – Scientific Perspectives*, vol № 8(38), pp. 378–396. Available at: <https://dspace.ksaeu.kherson.ua/handle/123456789/8475> (accessed August 27, 2025)
5. Ukraine's IT Powerhouse 2024: From Resilience to Global Reach. Available at: <https://digitalstate.gov.ua/uk/news/it-outsourcing/ukraines-it-powerhouse-2024-from-resilience-to-global-reach> (accessed August 27, 2025)

6. Asotsiatsiia IT Ukraine. Ukrainskyi eksport IT-posluh: minimalne zrostannia nadkhodzhen, odnak suttieve zrostannia chastky v zahalnyi strukturi [IT Ukraine Association. Ukrainian export of IT services: minimal growth in revenues, but significant growth in the share in the overall structure]. Available at: <https://itukraine.org.ua/ukrayinskij-eksport-it-poslug-minimalne-zrostannya-nadkhodzhen-odnak-suttyeve-zrostannya-chastki-v-zagalnij-strukturi/> (accessed August 27, 2025)

7. The Largest Companies by Market Cap in August 2025. Available at: <https://www.fool.com/research/largest-companies-by-market-cap/> (accessed August 27, 2025)

8. Deloitte tax guides and highlights. Available at: <https://dits.deloitte.com/TaxGuides> (accessed August 27, 2025)

9. Taxes in Estonia. Available at: <https://www.e-resident.gov.ee/taxes-in-estonia/> (accessed August 27, 2025)

10. PWC Worldwide Tax Summaries Online. Available at: <https://taxsummaries.pwc.com/> (accessed August 27, 2025)

11. EY Worldwide Corporate Tax Guide. Available at: https://www.ey.com/en_gl/technical/tax-guides/worldwide-corporate-tax-guide (accessed August 27, 2025)

12. Ofitsiinyi sait «Diia.City» [Official website "Diia.City"]. Available at: <https://city.diia.gov.ua/> (accessed August 27, 2025)